

«Νέα πορίσματα από τις πρόσφατες ανασκαφές μυκηναϊκών θέσεων στην Ηλεία»

ομιλήτρια:

Ολυμπία Βικάτου

Προϊσταμένη ΛΣΤ' Εφορείας

Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων

Η 2η συνάντηση
του Μυκηναϊκού Σεμιναρίου
θα πραγματοποιηθεί στις **19:00**
στο **British School at Athens,**
Upper House (Σουηδίας 52)

Η μέχρι πρόσφατα εικόνα της Ηλείας στη βιβλιογραφία ως αποκομμένης και αραιοκατοικημένης περιοχής, χωρίς ιδιαίτερη ανάπτυξη, στη σκιά των μεγάλων μυκηναϊκών κέντρων της Πελοποννήσου, όπου τα ρεύματα έφταναν με σχετική καθυστέρηση, διαμορφώνεται πλέον διαφορετικά, χάρη στις έρευνες της τελευταίας δεκαετίας της Ζ' ΕΠΚΑ, οι οποίες ήταν καθοριστικές για τη μελέτη της, και κυρίως για την ευρύτερη περιοχή της Ολυμπίας.

Τη μεγάλη έλλειψη των οικιστικών καταλοίπων έρχεται να καλύψει εν μέρει ο πρώτος εκτεταμένος οικισμός που αποκαλύφθηκε στη θέση Τριανταφυλλιά Κορυφής. Πλησίον του ερευνήθηκαν και τρεις θολωτοί τάφοι, οι πρώτοι που ανευρέθησαν στο βορείως του Αλφειού τμήμα της Ηλείας.

Τα εκτεταμένα και οργανωμένα νεκροταφεία που έρχονται συνεχώς στο φως στην ευρύτερη περιοχή της Ολυμπίας, συμβάλλουν αποφασιστικά στη μελέτη της Ηλείας, και γενικότερα της δυτικής Πελοποννήσου. Από τα πλούσια νεκροταφεία της Αγίας Τριάδας, Κλαδέου, και Μάγειρα, που απέδωσαν σπουδαία ευρήματα, αντλούμε πολύτιμες πληροφορίες για την τοπογραφία, την ταφική αρχιτεκτονική, τα έθιμα ταφής, την κοινωνική διαστρωμάτωση, την καθημερινή ζωή, καθώς επίσης και για τις εμπορικές και πολιτισμικές σχέσεις με τη Μεσογειακή λεκάνη.

Νέα σημαντικά στοιχεία προκύπτουν ως προς τα ταφικά έθιμα της Ηλείας, όπως η σήμανση των τάφων με μεγάλους αμφορείς και κρατήρες, ή και με λίθους, αλλά και η χρήση ταφικού φορείου.

Πολύ σημαντικό κεφάλαιο αποτελεί πλέον η ηλειακή εικονιστική κεραμική, που γνωρίζει ιδιαίτερη άνθηση κατά την ΥΕ ΙΙΙ Γ περίοδο. Αντιπροσωπεύεται

από ανθρώπινες μορφές, πτηνά, ζώα, ψάρια, υβριδικά πτηνά, και βεβαίως από τα δύο κορυφαία έργα, την πρόθεση και την εκφορά νεκρού που διασώθηκαν πάνω σε όστρακα κρατήρα και αμφορέα αντίστοιχα, αλλά και τον κρατήρα της αρματοδρομίας, δημιουργώντας νέα δεδομένα για τον εικονιστικό ρυθμό στη δυτική Ελλάδα.

Οι τάφοι των πολεμιστών στο μυκηναϊκό νεκροταφείο της Αγίας Τριάδας, του Κλαδέου, κυρίως όμως στο Μάγειρα, στο οποίο οι 5 από τους 9 συνολικά ερευνηθέντες τάφους ανήκουν σε πολεμιστές, κυρίως όμως ο ηγεμονικός τάφος 5 που ανήκε σε πολεμιστή-ηγεμόνα με πλούσια κτερίσματα, ανασυνθέτουν την κοινωνικο-οικονομικο-πολιτικο-στρατιωτική οργάνωση της μυκηναϊκής Ηλείας.

Η εξαιρετικής ποιότητας κεραμικής και άλλα ευρήματα υποδηλώνουν τις σχέσεις της με τη μεσογειακή λεκάνη. Λόγω της γεωγραφικής θέσης, είχε το προνόμιο της άμεσης επικοινωνίας με τα Ιόνια νησιά, την Αδριατική και τη Δύση, αλλά γενικότερα και με όλη τη μεσογειακή λεκάνη, κυρίως την Κρήτη και την Κύπρο.

Γενικά, η επιμελημένη αρχιτεκτονική των τάφων, οι μνημειακοί διθάλαμοι τάφοι, οι πλούσιοι τάφοι Πολεμιστών-ηγεμόνων, η εξαιρετική κεραμική με τα μοναδικά εικονιστικά θέματα, τα όπλα, τα οδοντόφρακτα κράνη, το πλήθος χρυσών κοσμημάτων, τα περιδέραια και τα διαδήματα από ημιπολύτιμους λίθους και γυαλί, οι σφραγίδες και τα είδη καλλωπισμού, η λίθινη μήτρα και οι γραφίδες, διαμορφώνουν την εικόνα μιας ευημερούσας κοινωνίας, και επιβεβαιώνεται η άποψη ότι εκτός από την Αχαΐα και η Ηλεία αποτελεί το τελευταίο προπύργιο του Μυκηναϊκού Πολιτισμού.

“New Results from the Recent Excavations of Mycenaean Sites at Elis”

speaker:

Olimpia Vikatou

Director, 36th Ephorate of Prehistoric and Classical Antiquities

The 2nd meeting of the Mycenaean Seminar will be at **19:00** in the **British School at Athens, Upper House** (52 Souedias st.)
The lecture will be held in greek

Until recently, Elis, judging by the existing bibliography, was considered an isolated, thinly populated, and relatively undeveloped area, in the shadow of the large Mycenaean centres of the Peloponnese, an area with a belated adoption of new trends. This is now beginning to change due to investigations conducted by the Z' Ephorate during the last ten years, which have proved decisive, not only for Mycenaean studies in general, but also for the wider area of Olympia in particular.

The lack of settlement remains was partly remedied by the discovery of the first extensive settlement at the site of Triantaphyllia Koryphes. Near the settlement were also investigated three tholos tombs, the first to be discovered in Elis north of the Alpheios river.

The extensive organised cemeteries that are coming to light in the wider area of Olympia make a decisive contribution to the study of Elis and of Western Peloponnese as a whole. From the rich cemeteries of Agia Triada, Kladeos and Mageiras, which yielded important finds, have emerged significant data for the topography, the funerary architecture, the burial customs, social stratification, everyday life, as well as for the commercial and cultural relations of Elis with the Mediterranean basin.

New important evidence has appeared as regards the burial customs of Elis, such as the marking of the graves with large amphorae and kraters and/or with stones, as well as the use of funeral biers.

A very important chapter is now the local production of pictorial pottery, which flourished during the LH IIIC period. The local pictorial pottery depicts hu-

man figures, birds, animals, fish, hybrid birds and of course, it includes two of the best pieces, illustrating the prothesis and the ekphora of the dead on a krater and an amphora sherd, respectively, as well as the crater with the chariot-race, all of this creating new evidence for the pictorial style in Western Greece.

The warrior's graves at the Mycenaean cemetery of Agia Triada, Kladeos and especially at Mageiras, in which five out of nine graves are warrior graves, but most importantly grave 5, belonging to a warrior-leader, with rich grave goods, re-create the socio-economic, military and political organisation of Mycenaean Elis.

The excellent quality of the pottery and other finds emphasise/confirm the relations of Elis with the Mediterranean basin. Because of its geographical position, it enjoyed the privilege of direct contacts, not only with the Ionian islands, the Adriatic and the West, but also with the entire Mediterranean basin as a whole, especially Crete and Cyprus.

The careful construction of the graves in general, the monumental two-chambered tombs, the rich graves of warrior-leaders, the excellent pottery with the unique pictorial themes, the weapons, the boar's-tusk helmets, the quantity of gold jewellery, the necklaces, the diadems, made of semi-precious stones and glass, the seal stones, and the toiletry items, the stone mould and the pens, form a picture of a flourishing society, confirming/emphasising the view that apart from Achaea, Elis too was the last bastion of the Mycenaean civilisation.

The Organising Committee:

Nagia Polychronakou-Sgouritsa, Iphiyenia Tournavitou, Emilia Banou, Harikleia Brekoulaki